

Unirea

ziar național cotidian

Infamia din Gherla.

— Dăm la loc de frunte această corespondență, pentru importanța ei deosebită. — Armata română a rezolvit chestia, ocupând Gherla și Dejul. —

Ieri, în 16 Dec. n. în Gherla, cetatea de scaun a părintelui episcop HOSSU, s'a dat cea mai vie pildă a „dragostei”, ce ne poartă nația ungurească și a alipirei „desinteresate”, cu care se leagă morțiș de „integritatea teritorială” a fostei Ungarii: prin infamia, ce a aranjat în aceea zi de târg săptămânal sfatul național armeano-unguresc de acolo, în tovărășie cu sgura plebei, ce-și apropiază și-și numele de „socialiști”, folosindu-se de garda ungurească și de săcuii aduși pe aici dela Târgul-Murășului.

Anume în ziua anumită s'a făcut mare aglomerație de popor din ținutul curat românesc al Gherlei. Cam pe la 10 ore a. m. sub pretextul că s'a pierdut o vită, au adunat cu toba mulțimea naintea casei orașenești, unde pe balcon alături de „polgar-meșterul” armean și cu oficianți orașenești și dela felurite institute și cu președintele senatului armeano-unguresc, au apărut câțiva jidani, ținând vorbiri cătră mulțime, și dându-se pe sine de socialiști — și încă unul ce nici nu știa bine românește de membru al sindicatului socialist din România. A fost toată vorba lor cea mai scârboasă elucubrație contra tot ce-i nobil, înălțător și sfânt pentru poporul nostru în aceste zile mari și pentru ce se însuflește azi săteanul nostru pașnic până la estaz. Fulminat-au cu turbare contra hotăririlor dela Alba-Iulia, spumegat-au contra regelui nostru Ferdinand, contra boierimii din România veche, sbierat-au cu spume albe la gură, că nu le trebuie altă domnie, decât care a fost; apoi s'au năpustit asupra bisericii, asupra crucii, mai vârtos asupra preoților, zicând, că ar trebui spânzurați toți, pentru că ei au vândut poporul Ardealului în Alba-Iulia la boierii din România, iar furia cea mai mare și-au vărsat-o asupra iubitelui nostru

episcop Hossu, dându-i epitetele cele mai josnice: „Vlădica Hossu e un hoț și vânzător al poporului, că a mers la București să Vă vândă lui Ferdinand eelui bețiv, jos cu el, jos cu popii, jos cu crucea!”

Poporul scandalizat de atâta obrăznicie, a început a murmura și a protesta: „auzi tu, mă, ce

nebuni, nu le trebuie nimic, nici cruce, nici lege”, iar la provocarea directă: „veniți pe Duminică la Cluj cu toții, ca să protestăm contra hotăririlor dela Alba-Iulia, unde ați fost vânduți de vlădici și de popi”, înțelegând străduința străvezie a întregului balaur încenat a erupt din miile de piepturi stri-

gătul de „Trăiască România mare!” Agitația creștea, când preotul din Iclodul-mare, Traian Șimon aprins de scârbosul atentat asupra legii sfinte, a bisericii și a preoților, precum mai ales asupra episcopului, a strigat în mijlocul mulțimii: „oamenii aceia sunt niște jidani șarlatani plătiți de guvern, nu le credeți”. Mulțimea aprobând pe preot, i-a huiduit, iar ei văzând, că-și pierd efectul așteptat în popor, s'au năpustit asupra preotului Șimon, ridicând arma asupra lui. Poporul văzând pe preot în primejdie, a sărit întru apărarea lui și atât a trebuit, ca toată furia hunică să se deslănțuiască asupra poporului. Părintele a fost dus pe sus de poporul său în aula episcopescă, de unde a scăpat de urmărirea gardei infuriate ca prin urechile acului, iar garda și miliția (husari) săcuiască a dat salve din puști și mitraliere asupra poporului, rămânând 4 morți și foarte mulți răniți. Părintele a scăpat incognito din Gherla, dar l-au căutat ungurii ca pe ac în toate părțile. Și acum îi e amenințată viața chiar și acasă.

Așa s'a întâmplat infamia din Gherla și acesta e adevărul față cu minciunile presei semite-ungurești din Cluj.

M'am grăbit, Onorată Redacție, a da de știre la toată suflarea românească și lumii întregi, cum se intensifică contra noastră ura „fraților” maghiari, înfrățiți cu bolșevismul cel mai destrăbălat, și a strigă din toate barierele pepturilor noastre — noi cei de aici din dosul lumii demarcaționale — ajutor fraților! Vieța ni-e în primejdie la tot ceasul și pasul. Clujul, Gherla, Dejul, ba și sate prin prejur, sunt infundate de săcui de-o sălbătăcie curat aziatică, gardele ni-le desarmează, teroarea nu mai are margini, iar noi preoții suntem gata a lua lumea în cap și a ne refugia dinaintea barbarismului, căci lume de trăit aici nu avem. Soartea ni-e mai grea decât a unor asediați.

Coresp.

Glopotele...

Glopotele să le tragă
Ziua 'ntreagă, noaptea 'ntreagă,
Doar s'a 'ndura Dumnezeu,
Ca să-ți mântui neamul tău!

Șirele aceste din Doina lui Eminescu ne-au venit în minte, când clopotele catedralei și ale satelor din jur, vesteau intrarea călărașilor și a dorobanților în Cluj.

Alături de Aiud, acesta e metropola șovinismului unguresc celui mai turbat.

Aici s'au adus atâtea osânde grele asupra iobagilor valahi până mai ieri alaltăieri, când doamne din elită, d-șoare și copii nevrâstnici, alături de preoți bătrâni și neputincioși, erau târiți din o temniță într'alta, și osândiți la ani grei de temniță, sau la spânzurătoare.

Aici apăreau fițițele cele mai veninoase; aici își ridică — din „turnul de veghe” — glasul lui de proroc întârziat dl Apáthy, care mai visă și acum cai verzi pe pereti, când dorobanții și roșiorii erau aci.

Aici proiectau, numai cu câteva săptămâni în urmă, aceiași politicieni — somnambuli: protestul împotriva unirii Basarabiei cu România, umilirea Țării românești prin rectificările de graniță, crearea zonei culturale, îngenucherea totală a instrucției și culturii noastre, etc.

A venit apoi logica de fier a evenimentelor și le-a deschis ochii, când era — prea târziu. Inșuși domnul Apáthy și-a lăpădat pielea de tigru, și s'a încins în lână de miel nevinovat, glăsuind cu o dulceță tragicomică: „Frați Români!”...

* * *

Vai, prea târziu ți-a venit dragostea, d-le Apáthy, și, pe urmă, recidiva la furie!

Nu mai eră putere pe lume să ne oprească de a ne spune cuvântul la Alba-Iulia, și de a ne uni cu frații de acelaș sânge; și d-ța agitai pe Săcui, pentru o rezistență absurdă, până în clipa din urmă!

Aceleași clopote, cari anunțaseră acum doi ani căderea vremelnică a Bucureștilor, vestesc acum căderea definitivă, nu a Clujului ca atare — ci a sistemului de guvernare nedrept, de până acum.

Sistemului acestuia putred, când îl probodim, în sunetul sărbătoresc al clopotelor, îi zicem, cu Eminescu:

„Nu 'nvie morții, e 'n zadar, copile!”

• Al.

Cu primele trupe românești la Alba-Iulia.

— **Dela trimișii noștri speciali.** —

Trenul a sosit la ora 5 și zece minute. Pe peronașteptă în neclintire de granit compania de onoare a legiunii române din loc, în frunțe cu comandantul-șef Căp. Medrea și cu bravul comandant imediat al ei loc. Gritta. Peronul era luminat de torțe purtate de ofițerii legiunii.

Eră de față primarul orașului Dr. Camil Velican, căpitanul poliției Dr. R. Patifia și membrii ai consiliului. — Trenul s'a oprit lin: cel dintâi, care a coborât a fost Locot. Colonelul Gagiu, comandantul Regimentului 5 Vânători „Mihai Viteazul”, apoi ofițerii trupelor române și oaspeții Blajului. Primul, care a întâmpinat pe comandant a fost căp. Medrea, apoi locot. Gritta, care a ordonat companiei sale: pentru onor și a făcut reglementarul raport militar. Colonelul Gagiu z'a îndreptat apoi spre reprezentanța orașului. Primarul Velican a rostit cu glasul plin de emoție un entusiast salut, la care comandantul trupelor române a răspuns cu bravura și cu agilitatea, care îl caracterizează.

— Am venit la Voi, aici, unde și-a pus mai întâi piciorul Voievodul Mihai, am venit cu piepturi de aramă și cu inimile pline de celea mai mărețe simțeminte. Suntem mândri și nu se poate mai fericiti, că chiar noi, Reg. 5 Vânători, am avut norocul să venim, atunci, când ar fi dorit să vie atâția dela noi, cât nu i-ar fi încăput toate vagoanele. Venim la Voi cu suflete deschise și vă aducem tot ce avem mai drag și mai sfânt: inima și armele noastre. Ura, trăiască bravul popor al Alba-Iulia!

Din această clipă s'a pornit furtuna de urale, furtună clocoțitoare: Trăiască armata română! Trăiască M. S. Regele Ferdinand și Familia domnitoare. Ura! Ura!

După acestea s'a alcătuit cortegiul triumfal. În frunte Colonelul Gagiu, figură impunătoare și marțială, cu tradiționala căoiulă românească, amintitoare de căciula Bravului Mihai, călare pe un cal superb, care saltă în trop eroic, conștii și el de măreția clipei. La dreapta și la stânga, tot călări, Căp. Medrea și locot. Gritta, apoi un major român și un adjutant român. Pe jos, corpul ofițerilor români, după dâșii fanfara regimentului apoi trupa vânătorilor cu echipament de sărbătoare, cu drapelul la mijloc.

Pe laturile drumului face cordon de onoare legiunea ro-

mână. La un semn, colonelul strânge frânele admirabilului său cal, care pleacă în trap maestos și cortegiul se pune în mișcare. Eră seară complectă, când am părăsit gara, dar facele făceau lumină deplină: o lumină feerică, rânind depărtările întunecate până spre munții lui lancu, cari își dorm cel mai fericit somn acuma, când oastea română se apropie cu sfințenie de pragul măreț. E sublim, chipul colonelului Gagiu, cu mustața sa energică și cu largul său piept plin de decorații. Se potrivește de minune cântarea, care a răsărit spontan la Blaj, în onoarea colonelului:

Colonele Gagiule,
Gagiule Viteazule,
Unde duci armatele? —
La Ardeal, frate Române,
Să-l scăpăm de munci păgâne;
Să-i păzim popoarele
Să-i lărgim hotarele.
Și să facem horă mare
S'o întindem peste hotare,
Să se mire lumea toată
De mândra noastră armată!

Pe tot parcursul drumului așteaptă lumea imensă și aclamă cu capetele descoperite: Trăiască România Mare! Trăiască Armata Română! În timpul acesta deasupra orașului fulgeră lumini de rachete, cari par că vreau să dea știre ceriului de bucuria noastră!

Primirea în Piață.

Ajungând în piață se întrezăresc mii și mii de capete descoperite; în fața otelului „Hungaria”, care din aceasta clipă a luat numele de „Dacia”, așteaptă elita publicului din Alba-Iulia și jur, frumoasă cunună de dame și domnișoare, iar pe balcon, alături de stindardul românesc, membrii Consiliului Național, în frunte cu protopopul Ursică, vice-prezidentul consiliului.

Călătorii se opresc în fața otelului, trupele se postează în front, colonelul înaintează puțin urmat de majorul Gheorghiu. Din public se aleg două fetițe fermecătoare, în port național, cari, cu mânuțe tremurătoare de emoție, întind două superbe buchete de flori Colonelului Gagiu și majorului Gheorghiu. Scumpele fetițe sunt: *Natalița Cirlea și Felicia Stoica.*

Protopopul Ursică, salută trupele române, spunând între altele următoarele:

— Un mare fapt istoric s'a săvârșit aici în vremile bătrâne, când Mihai Viteazul, și-a făcut intrarea triumfală în cetatea de

pe culme; al doilea fapt istoric a fost la 1 Decembrie n. 1918, când s'a decretat unirea cu România mamă, iar al treilea moment istoric se împlinește acum, când visul nostru de veacuri se împlințește: armata română vine să desăvârșească România Mare! Vă salutăm, ca pe trimișii M. Sale Regelui Ferdinand, Regele tuturor Românilor (urale nesfârșite: Trăiască!) Noi credem, că pe viitor ve-ți fi purtarea cu noi, ca să nu ne mai poată sfâșia nimeni dela sânul mamei noastre iubite, România-Mare (Ura!) Vă primim cu inimile pline de toată dragostea și strigăm în numele alor milioane de Români:

Trăiască M. S. Regele Ferdinand!

Trăiască M. Sa Regina Maria!
Trăiască Familia domnitoare Română!

Ura!

Generalul Moșoiu în Sibiu.

Azi la orele 12 și jumătate a sosit în Sibiu gener. Moșoiu, care a fost primit cu mare însuflețire. Dl Ștefan C. Pop a spus următoarele: „Dle general, în numele tuturor românilor de sub jugul maghiar vă salut cu mare bucurie în orașul Sibiu, unde DVoastră, acum doi ani, ați muncit și ați luptat pentru eliberarea noastră. Au căzut lanțurile robiei, și brutalitatea a dispărut; azi putem fi siguri că se cimentează unitatea tuturor românilor cu glorioasa colaborare a armatei române. În numele tuturor românilor eliberați de grele suferințe impuse de niște oameni cari au fost asupritorii noștri ai tuturor, azi putem spera, că România mare va fi una și pentru totdeauna mare”. — Dl Ștefan C. Pop a încheiat cu „Să trăească Regele, Trăească Regina, Trăească armata română”.

Dl general Moșoiu a răspuns: „Am avut totdeauna o plăcere deosebită când sufletul meu se vede transportat în a DVoastră țară. Am venit aici pentru ca să eliberăm fiecare colț locuit de români. Intenția noastră e a da posibilitatea ca toți locuitorii teritoriilor eliberate să se poată liber desvoltă”. — După aceea generalul Moșoiu a făcut istoricul luptelor dela Tâlmăciu spunând, că venind în Ardeal acum doi ani fiecare soldat era pătruns de ideea realizării idealului național. Încheie apoi spunând, că aduce salutul regelui Ferdinand tuturor românilor de

Răspunde Colonelul Gagiu:

— Sosim în Alba-Iulia pe urmele lui Mihai Viteazul și am venit să nu mai fie nici o despărțire între noi. Reprezentăm aici, prin drapelul sfințit al Regimentului nostru de vânători, pe M. S. Regele Ferdinand, în numele căruia venim. Am venit să nu ne plecăm niciodată! (Urale nesfârșite). În culmea emoției vă zic: Bine v'am găsit sănătoși! Trăiască România Mare!

(Urale nesfârșite la adresa Regelui și armatei).

Urmează un moment solemn: drapelul regimentului, pe creștet cu aquila română, care poartă în eroicele lui cute sdrențuite urmele atâtor lupte biruitoare (ca să amintim numai câteva: Mărășești, Mănăstioara și Rîmnița în Basarabia) purtat de plutonierul major Constantin Nistor înaintează în fața publicului și a trupelor, e salutat cu onorul militar și e trecut în launtrul otelului, la locuința colonelului, urmat de

Legionarul Sandu.

dincoace de munți, și exclamă „să trăească Regele, trăească Regina, trăească România mare”. — Ieșind din gară comandantul regimentului de vânători din Sibiu îi raportează numărul soldaților români aflători în Sibiu. — La arcul de triumf dl Andreiu Bărsan primește pe general cu o vorbire infocată, plină de emoție și foarte pătrunzătoare. A spus între altele cu câtă dragoste își aduce aminte de timpul când generalul de acum era elevul său de odinioară la gimnaziul din Brașov. Dl general a răspuns „că primele sale sentimente naționale românești le-a încercat în școlile din Brașov dela dascălul său Andreiu Bărsan și, că le-a dus cu sine în țară păstrându-le și desvoltându-le”.

În numele primarului Sibiului a vorbit Dr. Hochmeister zicând, că Sașii au nădejdea, că și sub români se vor putea bucura de toată desvoltarea națională. În nădejdea aceasta predă vechiul oraș Sibiu dlui general Moșoiu. — După ce s'a făcut prezentar ofițerilor dela municipiu au plecat cu toți spre piața mare fiind aclamați de nesfârșite „Să trăească România mare”. În piața mare dl Dr. Aurel Lazar a întâmpinat pe general între altele cu următoarele: „Dle general, avem firmă convingerea, că deodată cu sosirea DVoastră la Sibiu e pusă veșnic temelie Marii Români — una și nedespărțită”. Amintește Bănătu și teritoriile încuiând eliberate ca-

rând scutul armatei române asupra lor și sfârșește cu: „Să trăească regele Ferdinand, glorioasa regină Maria, trăească dinastia română.

În numele gardei naț. sășești din Sibiu a vorbit colonelul Hochtman declarând, că garda naț. sășească e gata a îndeplini cu supunere ordinele Dlui general Moșoiu.

Di Aurul Lazar prezintă generalului pe fostul prefect al Sibiului, pe vicecomitele și pe directorul gimnaziului.

În numele jidanilor din Sibiu vorbește Di Grün, dând expresie nădejzii ce o au, că evreii vor afla la români întregul scut al siguranței lor. — După aceste armata română a defilat pe dinaintea Dlui general, în vreme ce muzica militară a legiunii române din Sibiu cântă marșuri naționale românești. După defilare generalul și-a continuat drumul la hotel Europa fiind însoțit de vli și nesfârșite aclamări: ura... ura... și să trăească.

Pelerinaj la Blaj.

După serviciul divin s'a făcut defilarea a două plutoane sub steagul ciuruit de gloanțe, aproape incolor al Vânătorilor, cari l-au sfințit cu sânge, dela intrarea primă pe pământul Transilvaniei, până în glorioasa luptă dela Mărășești, unde s'a soris în cartea omenirii cu sânge dușman eternul drept de viața a neamului nostru... A fost o defilare despre care lumea vorbește și azi și va vorbi încă multă vreme... Sublocotenenții și soldații aveau ținuta cea mai mândră ce am văzut vrodată, mișcări iuți și uniforme. Ilustratarea Sa episcopul Radu împărția înduioșat binoculă peste plutoanele cari în suhet de goarne intrară în curtea gimnaziului... S'a urmat hora în piață unde sosiau ca la pelerinaj satele din jurul Blajului, cu flamuri tricolore, cu cântece voinicești, cu bucurie fără margini. O, cine a zis despre tine iubit plugar ardelean că nu dorești să fi al Țării Românești a fost un mișel și mincinos, iar cine ți-a văzut însuflețirea fără margini cu care ți-ai îmbrățișat frații se va fi întrebat de sigur cum ai putut avea atâta conștiință despre ce praznic mare ai astăzi tu, care n'ai putut învăța în școala ta limba maicei tale și graiul părinților tăi, care n'ai știut istoria zbuciumată a neamului și n'ai știut cât sânge s'a vărsat pentru tine pe creștetele Carpaților, în valurile Oltului și pe lanurile azi pustii ale Munteniei și pe drumurile ce duceau spre vecinic neînvinga Moldovă... Ridică-te din

umilința ta, căci s'a sfârșit suferința ta și amarul tău — pentru vecie...

Seara s'a făcut iluminatie în întreg Blajul. N'a fost geam fără lumini, fără stegulețe tricolore, numai buzele străinilor nu s'au deschis spre urale și rugăciune de entuziasm nebun. Fanfara de sub conducerea dlui sublocotenent G. Mazilu, regiment I. de Vânători a parcurs întreg orașul în acordurile mărețe a tuturor cântărilor noastre naționale, iar în piața Blajului unde o parte a publicului juca încă hora, se pușcau rachete, cari se ridicau în văzduh și cădeau, ca și când Ceriul ar fi trimis stele căzătoare să îmbrace în văl de mătăasă noaptea aceasta blândă

și minunată, cea mai frumoasă din câte a văzut Blajul...

Seara a urmat petrecerea cu dans ce a durat până târziu dimineața...

Ziua de Miercuri a fost iarăși o neîntreruptă sărbătoare. Spre seară au trecut peste podul dela Murăș cei diniași vânători, cari au ajuns la Teiuș... Câtă bucurie la auzul acestei știri. Mai ales, că s'a încunjurat vărsarea de sânge... Săcuii la cele dintâi salve s'au făcut nevăzuți și armata română a plecat și la ceilalți frați, cari oftau și așteptau cu aceeași nețărmită dragoste. — De Miercuri seară s'a început plearea ostașilor Români din fericitul și extaticul Blaj. **Ovidiu Hulea.**

Cuvântarea protopopului Dr. E. DĂIANU.

— Cu ocazia literghiei din 17 Decembrie. —

(Continuare).

Au venit însă după năvălirile turcești și alte pacoste peste Europa. Aici în Ardeal am fost năpăstuiți de calvinismul unguresc, care căută să ne ieie, ce nu ne-au putut lua Turcia, legea creștinească, — iar dincolo de Carpați ne-au năpăstuit Fanarioții, cari voiau și lucrau spre a năbuși orice simț conștiință românească. Atunci noi Ardelenii, înțelegând rostul vremii, am gândit și am făcut una mare: am făcut unirea religioasă cu Roma.

Iată ce zice înțeleptul Titu Maiorescu la acest punct, scoțind la iveală și nenorocul și norocul acestui act.

Nu eră un noroc — zice el — că casa de Habsburg, ea să-și lege mai bine pe Români, a pus la cale unirea cu Roma și dând sub stăpânire ierarhică a Papei o parte — a provocat o desbinare religioasă între Români. — Dar faptul, că Români uniți din Ardeal au trimis pe fiii lor cei mai distinși pentru studii la Roma, și acolo recunoscând strălucirea obârșiei romane — întunecate în cursul veacurilor au deșteptat mândria națională și au făcut din ea un lăstar pentru ridicarea culturală a Românilor, conștiința naționalității și a latinității, ca o undă caldă, s'au revărsat peste Carpați, ne-a dat rara fericire, ca dintr'o desbinare religioasă să vedem închegându-se la noi o mare unitate culturală.

Aceasta unitate culturală, fraților, a fost temelul pe care se întemeiază și se va crea unitatea politică și de stat a tuturor Românilor într'o singură Românie-mare, care să cuprindă sub o cârmuire națională și

binevoitoare, în sfârșit, pe toți Români de pretutindenaia.

A fost numai o întâmplare la părere, că în drumul vostru spre Alba Iulia — voi bravi ostași ai României — v'ați oprit pe o zi două aici la Blaj. Dar în această întâmplare eu văd un semn dela Dumnezeu, un gest providențial, pentru că, calea spre Alba-Iulia, nu numai pe linia ferată, ci și linia istoriei culturale duce pe la Blaj, pe la această „Romă mică“ — cum îi spunem noi.

Sfânta Metropolie de aici dela Blaj, în a cărei catedrală ne aflăm — eră înainte cu 208 ani la Alba-Iulia. Numai planul cetății lui Carol al VI. a făcut ca Metropolia, cea întemeiată sau renoită de Mihai, să trebuiască a se muta din Alba-Iulia, mai întâiu la Făgăraș, mai apoi aici la Blaj, unde cel mai mare vladică Inocenție Micu, a întemeiat acest orașel, anume cu gândul, să facă și pentru Români un oraș românesc! Și s'a făcut acest mic orașel un piaț al culturii, al învățăturilor, al sufleteștilor mărfuri, cari s'au împărțiat încet-încet peste tot pământul locuit de Români, — pregătind printr'o lucrare lentă de 200 de ani, prefacerea sufletească, înnoirea, deșteptarea și hotărîrea, care în curând își va serba mândra s'a încoronare în Alba-Iulia.

(Va urma.)

Informațiuni.

* Tratatul între guvernul maghiar și ceho-slovaci au eșuat.

Între aceste 2 state linia de demarcație este următoarea: la Laborcz până la pasul Uzsok

cehi-slovacii primesc urbiile Pojon, Komárom, Érsekújvár, inclusiv Csaloka și micul șes ungar, precum Ipolyság, Rimaszombat, Balassagyarmat, Kassa, Eperjes și localitățile la nord de Ungvár.

Șeful armatei și siguranței publice.

Nr. 95.

Aviz.

* Aduc la cunoștință tuturor gardelor române din Ungaria, Transilvania și Banat precum și a publicității că în baza denumirii mele de șef al armatei și siguranței publice am preluat puterea executivă peste toate gardele naționale române de pe teritoriul locuit de români, deci de aci încolo acestea numai mie îmi sunt subordonate, împlinind toate ordinile ce în legătura cu siguranța internă și publică a țării se vor da.

Șeful armatei și siguranței publice

Ștefan C. Pop.

Pentru conformitate

Nedelcu Locot.

* Redeschiderea școlilor.

Veneratul Consistor în ședința sa din 21 Dec. n. a. c. a hotărât, ca toate institutele de învățământ din Blaj, precum: Gimnaziul, Institutul pedagogic cu școala de aplicație, Școala civilă și elementară de fete, Școala elevilor de meserii, să-și reînceapă activitatea deodată cu Institutul teologic, Marți în 8'21 Ianuarie 1919. Deci, pe când aducem aceasta la cunoștință publică, invităm părinții, cari își au copiii înscriși la școlile aceste, să-și aducă la cercetarea regulată a învățământului.

(Rugăm a reproduce avizul acesta și alte foi.)

Șeful armatei și siguranței publice.

Nr. 222.

Provocare.

Ofițerii, aspiranții de ofițeri, amployații militari și aspiranții de amployați de toate brânșele activi, cari nu s'au pus deja la dispoziția Conziliului Național român, sunt provocați a se prezenta în persoană cel mai târziu până în 1 Ianuarie 1919 st. n. la șeful armatei și siguranței publice în Sibiu.

La acei domni, cari nu vor urma acestei provocări — nu se mai reflectează.

Comandamentele gardelor, legiunilor, șefii birourilor române au pe toți ofițerii, amployații de ofițeri, aspiranții de ofițeri și aspiranții de amployați militari activi, cari nu sunt de tot necesari să-i înștiințeze imediat la șeful armatei și siguranței publice.

Boeriu, m. p.

* **Deschiderea institutelor de învățământ din Gherla.** Prelegerile întrerupte în urma gripei spaniole, la institutele române de învățământ (teologie, preparandie de băieți și fetițe), se vor începe în 21 Ianuarie 1919 st. n. Prin aceasta sunt provocați, elevii acestor institute a se prezenta până în 20 Ianuarie seara.

* În senatul american a spus republicanul Lodge ca din cele 17 puncte ale lui Wilson numai 14 se vor discuta la tratativele de pace, celelalte puncte ca alianța popoarelor, libertatea mărilor, diplomația secretă și limitația agrară să se tranșeze după pace.

* Din Praga la serbarea dată în onoarea lui Massarick, a luat parte toată diplomația străină, sub presidența ambasadorului francez. În vorbirea sa Massarick a spus, că România, ceho-slovacia și slavii de sud vor forma state limitrofe. Divergențele sârbo-române peste câteva zile vor înceta. A condamnat politica șovinistă maghiară.

* Ministrul de culte ungar, Lovászy a abdicat.

* **Adunarea dela Cluj.** Ziarul „Reggeli Ujság“, cel prim azi, într'un comunicat cenzurat, spune, că Clujul a contat să ia parte la adunare 250 mii de oameni, dar trenurile separate au fost oprite, aproape toate, de Români. La adunare au luat parte svabii din Ungaria ostică (Cine or fi aștia), armenii, sașii și socialiștii români (!) în număr cam de 80 (?). Președintele Apáthy a declarat, că prima condiție pentru fericirea națiunilor locuitoare aici este — bineînțeles — integritatea teritorială a Ungariei, care e creată indivizibilă prin natură, istorie și situația economică. Au vorbit doi socialiști români, spunând, că nu se identifică cu concluzul dela Alba-Iulia.

Moțiunea cere egalitate de drept, libertate și autonomie pentru toate națiunile de aici, în cadrele Ungariei unitare — democratice.

* „Gazeta oficială“, apare, cu începere de 14 Dec. n. la Sibiu, ca organ al Consiliului dirigent al Transilvaniei, Bănătuului, și Părților românești din Ungaria. Redactor dl. T. F. Păcățian.

* La Sibiu a sosit misiunea franceză condusă de colonel francez.

* Orașul Pojon se va ocupa la 27 l. c. sau 4 Ianuar.

† Octavian Petroviciu.

Consiliul național român din Cluj anunță cu întristare trecerea la celea eterne a tinăru-

lui valoros Octavian Petroviciu, student la liceu. Unul din gloanțele dușmane, ațintite asupra clădirii Senatului Național Român din Cluj, a stâns o vicață plâpândă și a făcut din copilul fraged un martir al cauzei românești. Toată suflarea românească aderează cu durerea celor, ce pierd o speranță viitoare în persoana modestului student, care dela întâiele zile ale formării Senatului Național Român din Cluj — a conlucrat cu râvnă și entuziasm cu oracii săi mai bătrâni.

Inmormântarea se va face cu onoruri militare la 21 Decembrie n. la 2 ore p. m. după ritul bisericii ortodoxe române, din capela mortuară a spitalului.

În veci amintirea lui și rămăie-i curat numele în cartea neamului.

Cluj, la 20 Decembrie n. 1918. Consiliul Național Român din Cluj.

Nr. 5882 1918

Concurs

la două (2) stipendii din fundațiunea Crișan Boeriu.

Pentru conferirea alor două (2) stipendii de câte 500 cor. din fundațiunea familiară Crișan-Boeriu, publicăm concurs cu termenul de 20 Ianuarie n. 1918. Cererile intrate după acest termen și acele, cari nu vor fi instruite conform condițiilor acestui concurs, nu se vor lua în considerare.

Indreptățiți la aceste stipendii sunt necondiționat și fără excepțiune pruncii, ficiori și fete din familiile Crișan și Boeriu din Abrud, și anume pruncii rămași după unchii repausați ai fondatorului: Alesandru Crișan, Ioan Crișan și Petru Boeriu și descendenții acelora, până plinesc 30 de ani.

Stipendiile se vor conferi celor mai eminenți și mai vrednici din familiile numite, cari vor studia, fie la gimnaziu și la universitate, fie și la artele frumoase și tot felul de meserii; iar fetițele la școlile și institutele echivalente acelora, ca: școala civilă de fete, ori la altă școală de fete superioară, ori institut de instrucțiune pentru lucru de mână femeiesc, economie de casă, sau altă meserie, sau cvalificațiune potrivită femeilor.

Concurenții au să producă extras de botez din matricula bisericească, document, prin care să adeverească, că sunt dintre descendenții numiți de fondatorul și să dovedească și aceea, că unde studiază și respective cu care din ocupațiile înșirate mai sus se cuprind.

Blaj la 10 Noemvrie 1918.

Dr. Al. Niculescu,
2-3 (8) vicar cap. subst.

MAI YOU.

CERNAUȚI 24. Ultimul guvernator al Bucovinei, contele Herndorf, însoțit de 71 funcționari superiori din fosta administrație a Bucovinei, a părăsit Bucovina și a plecat o'un tren special spre București.

* **BUCUREȘTI 24.** Guvernul român intenționează să creieze posturi de subsecretari de stat în cari să fie denumiți transilvăneni, bucovineni și basarabeni, spre a se cimentea unitatea în administrație a tuturor teritoriilor românești.

* Primarul orașului Kasovia a declarat, că românii pun rezistență la intrarea Cehilor în oraș.

* **PARIS 24.** *Contra primii ministrului de pace s'a încercat un atentat din partea conspiratorilor ruși. Dar n'a reușit. Conspiratorii au fost arestați.*

* **BERLIN 24.** *În Berlin au fost marșuri de strade între matroși și soldații comandaturii de piață. Cauza a fost neplătirea soldei. Se anunță câțiva morți și mai mulți răniți.*

Ministrul Franței, primind delegația ardelenilor, a spus: Franța nu poate decât să reverse iubirea sa asupra neamului românesc, căci ea nu poate uita ce datorește României. Germanii au trebuit să retragă 20 divizii de pe frontul Verdun ca să le arunce contra României. Singur acest fapt, datorit eroicului ei rege Ferdinand, patriotismului bărbaților ei de stat și bravurei armatelor române, dă românilor dreptul la recunoștința și iubirea Francezei. În altă ordine de idei ministrul Franței a declarat că cei din Ardeal pot fi liniștiți fiindcă aliații veghiază ca aspirațiile României asupra Bănătuului se fie pe deplin satisfăcute. Trebuie se aibă o singură preocupare: consolidarea internă a neamului. Trebuie să formăm o societate nouă întemeiată pe bază democratică și care să îngăduie ridicarea personalităților de valoare în situația la cari au dreptul. Avem în mod indiscutabil dreptul a schimbă temelia prănduirii de până acum

* Guvernul de acord cu Conziliul Național al Transilvaniei a trimis delegat pentru luarea în primire a minelor dela Petroșeni. Celelalte mine din Ungaria vor fi puse sub sechestru judiciar, iar cărbunii extrași se vor distribui de o comisiune în care va fi și un reprezentant al Conziliului Național.

* Din Praga se anunță că guvernul ceh a sechestrat moșia fostului moștenitor de tron Franz Ferdinand din Konopitsch.

* **Budapesta.** Tratativele între unguri și cehi pentru furnizarea de cărbuni au eșuat.

* **Apáthy ministru de instrucție?** În urma abdicării ministrului Lovászy, se vorbește serios de numirea dlui Apáthy — la culte. Nu s'ar putea o numire mai potrivită!!

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Director: ALEXANDRU CĂURA.

Redactor: Ovidiu Hulea. — Administrator: Nicolae Negruți